

Evaluatie cameratoezicht Wallen en Nieuwendijk, Amsterdam

Verslag van drie metingen: 2003, 2004 en 2005

Sander Flight

Evaluatie cameratoezicht Wallen en Nieuwendijk, Amsterdam

Verslag van drie metingen: 2003, 2004 en 2005

Amsterdam, 22 november 2005

Sander Flight

Met medewerking van:

Marga van Aalst

O+S, het Amsterdamse bureau voor onderzoek en statistiek

Inhoudsopgave

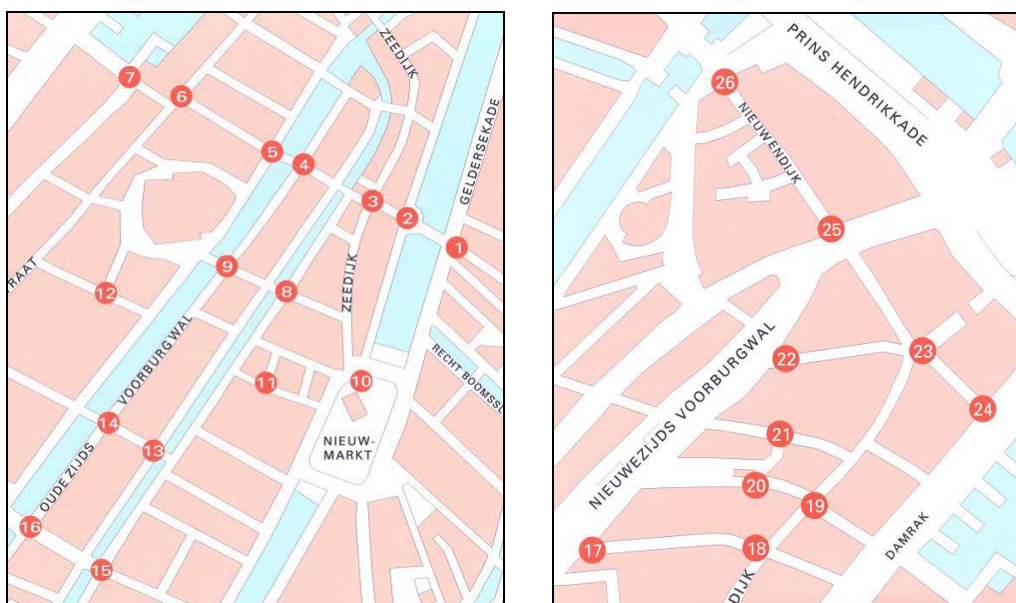
1	Samenvatting	3
2	Inleiding	7
3	Gevoelens van onveiligheid	9
3.1	Onveiligheidsgevoelens	9
3.2	Voelt u zich veiliger door cameratoezicht?	10
4	Feitelijke criminaliteit en overlast	11
4.1	Slachtofferschap volgens enquêtes	11
4.2	Slachtofferschap volgens politieregistratie	12
5	Verplaatsing	16
6	Opvattingen over cameratoezicht	19
6.1	Bekendheid van en mening over cameratoezicht	19
6.2	Privacy, live toezicht en effect cameratoezicht	20
7	Achter de camera	24
7.1	Live toezicht	24
7.2	Opsporing	26
	Bijlagen	
Bijlage 1	Onderzoeksverantwoording	30
Bijlage 2	Slachtofferschap per delict	31
Bijlage 3	Cameraproject binnenstad samengevat	32
Bijlage 4	Literatuur	33
Bijlage 5	Politiecijfers	35
Bijlage 6	Meldpunt straatoverlast	38

1 Samenvatting

Cameratoezicht op de Wallen en in het Nieuwendijkkwartier

Sinds februari 2004 hangen er 26 camera's op de Amsterdamse Wallen en in het Nieuwendijkkwartier. De beelden worden zeven dagen per week tussen 19 uur 's avonds en 3 uur 's nachts *live* bekeken door medewerkers van Stadstoezicht. De politie kan opgenomen beelden gebruiken voor opsporingsdoeleinden. Ook zijn de camera's bedoeld om noodhulp te kunnen bieden en de inzet van de politie efficiënter te maken.

Cameragebieden Wallen (16 camera's) en Nieuwendijk (10 camera's)

Evaluatie met drie metingen

Dit rapport bevat de resultaten van een grootschalige evaluatie die uit drie metingen bestond: een nulmeting in juni 2003 en twee effectmetingen in juni 2004 en juni 2005. De effecten van cameratoezicht zijn in kaart gebracht met behulp van enquêtes, politiecijfers, incidentenregistraties, logboeken, observaties en interviews met betrokkenen.

Beantwoording onderzoeksvragen

❖ *Voelen mensen zich veiliger door cameratoezicht?*

Nee. Op de vraag of men zich veiliger voelt door cameratoezicht, antwoordt weliswaar de helft van de ondervraagden 'ja', maar het percentage mensen dat zich onveilig voelt is de afgelopen drie jaar niet afgenomen. Waarschijnlijk hangt het gevoel van veiligheid dus van meer factoren af dan alleen cameratoezicht.

❖ *Is het aantal delicten afgenomen?*

Ja. Zowel de enquêtes als de politiecijfers geven een forse daling te zien

van het aantal delicten op de Wallen en de Nieuwendijk na invoering van cameratoezicht. We zien vooral een sterke afname van verbale agressie, dreigende sfeer, zakkenrollerij, inbraken, voertuigcriminaliteit, mishandeling en straatroof. Deze verbeteringen zijn significant groter dan in het district als geheel: het is dus niet zo dat de cameragebieden 'meeliften' op een algemene positieve trend of maatregelen zoals intensiever toezicht die in het hele district zijn ingevoerd.

De vraag of het ook het cameratoezicht is dat verantwoordelijk is voor deze verbeteringen, is moeilijk te beantwoorden. Het feit dat de criminaliteitscijfers in het district minder hard dalen dan in de cameragebieden, maakt het aannemelijk dat de cameragebieden niet louter hebben meegelift op een bredere positieve trend. Maar cameratoezicht is niet het enige instrument dat op de Wallen en de Nieuwendijk is ingezet. Het totaalresultaat van de aanpak is in elk geval positief.

❖ *Hebben de problemen zich verplaatst naar andere plekken?*

Gedeeltelijk. Er is geen sprake van één-op-één verplaatsing van alle criminaliteit en overlast naar een ander gebied. Maar op de Wallen blijkt wel sprake te zijn van een toename van met name overlast op enkele 'blinde vlekken' binnen en net buiten het cameragebied. Er worden om die reden enkele nieuwe camera's bijgeplaatst. En een klein aantal camera's die nu plekken in beeld brengen waar weinig gebeurt, zullen worden verplaatst. Het verdient aanbeveling om bij het opstarten van een cameraproject de mogelijkheid in te bouwen camera's te verplaatsen als daar aanleiding voor is. Ook de mogelijkheid om een klein aantal verplaatsbare camera's achter de hand te houden om snel op nieuwe probleemplekken in te zetten en bij te plaatsen, zou moeten worden uitgezocht.

❖ *Is men blij met cameratoezicht?*

Ja. Een ruime meerderheid van de bewoners en bezoekers vindt cameratoezicht een goed idee en dit percentage is gestegen tussen 2003 en 2005. Ongeveer de helft van de ondervraagden denkt dat criminaliteit en overlast zullen afnemen door camera's. De angst dat cameratoezicht een aantasting is van de privacy neemt af – op dit moment vindt minder dan één op de drie cameratoezicht een aantasting van de privacy. Overigens wil dat niet zeggen dat die mensen ook tegen camera's zijn: sommigen hebben de aantasting van de privacy graag over voor meer veiligheid.

Nog niet iedereen weet dat er cameratoezicht is. Onder de bewoners weet inmiddels bijna iedereen dat er cameratoezicht is, maar onder de bezoekers van de Wallen en de Nieuwendijk zou de bekendheid nog verder omhoog kunnen. Het percentage stijgt wel licht, maar voor het maximale effect zou iedereen moeten weten dat er cameratoezicht is.

De camera's worden niet 24 uur per dag *live* bekeken. De ondervraagde bewoners en bezoekers vinden in meerderheid dat dit wel zou moeten gebeuren.

❖ *Werkt het live toezicht?*

Ja. Sinds de start van cameratoezicht hebben de toezichthouders achter de monitoren meer dan 2.000 incidenten waargenomen. Dit varieert van overlast tot zware delicten. Bij de helft van de waargenomen incidenten is de politie in actie gekomen. Daarbij wordt een afweging gemaakt die afhangt van de beschikbare capaciteit op straat en de ernst van het delict. Als het om zware delicten gaat, bijvoorbeeld als er wapens in het spel zijn, komt de politie altijd in actie naar aanleiding van de beelden.

❖ *Worden opgenomen beelden gebruikt voor opsporingswerk?*

Ja. De politie heeft sinds de start van het project in totaal 119 keer beelden veilig gesteld in het kader van opsporingswerk. Dat komt neer op twee keer per week. Drugshandel staat op nummer één, maar ook diefstallen, geweldsmisdrijven en straatroven worden regelmatig onderzocht met behulp van opgenomen beelden. Opvallend is dat een groot deel van de veilig gestelde beelden betrekking heeft op de periode dat er niet live wordt meegekeken. Vooral van 3 tot 5 uur 's nachts op de Wallen gebeuren relatief veel incidenten.

Conclusie

Alles overziend, komen we tot de conclusie dat het cameratoezicht in de Amsterdamse binnenstad, in combinatie met andere maatregelen en een gedegen organisatie achter de schermen, een positieve bijdrage levert in de strijd tegen overlast en criminaliteit. Positieve ontwikkelingen die bij de eerste meting al naar voren kwamen, hebben zich doorgezet. Het is dus niet zo dat cameratoezicht een soort schokeffect teweeg heeft gebracht dat weer snel uitdoofde.

Dit succes is voor een belangrijk deel te danken aan wat er achter de camera gebeurt: de samenwerking tussen toezichthouders en de politie verloopt goed, de reactie van de politie op incidenten is weloverwogen en opgenomen beelden worden met grote regelmaat gebruikt voor opsporingsdoeleinden. Door deze manier van werken kunnen repressieve acties ook een preventief effect (gaan) sorteren.

Deze positieve geluiden moeten er echter niet toe leiden dat men achterover gaat leunen. Juist omdat cameratoezicht effect heeft op het gedrag van overlastgevers en delinquenten, hebben velen van hen zich verplaatst naar de 'blinde vlekken' in en net buiten de cameragebieden. Het verdient aanbeveling een flexibele strategie te ontwikkelen om dergelijke ongewenste effecten snel in de kiem te smoren. Meer of flexibeler cameratoezicht zou een oplossing kunnen zijn, maar wellicht is een meer gerichte inzet van bestaande vormen van toezicht al voldoende. Ook het uitbreiden van het *live* toezicht naar uren dat veel delicten gebeuren, verdient aanbeveling.

Cameratoezicht zal nooit 'af' zijn: gemeente, stadsdeel, toezichthouders en de politie zullen continu in beweging moeten blijven om het onderste uit de kan te halen. Maar de resultaten zullen er dan ook naar zijn.

Aanbevelingen

- Breid het aantal uren waarop *live* wordt meegekeken uit naar de uren waarop veel delicten gebeuren. Op de Nieuwendijk is dat 's middags en op de Wallen is dat 's nachts;
- Bestrijd de verplaatsing van problemen, bijvoorbeeld door sneller verplaatsbare camera's in te zetten, bestaande camera's te verplaatsen of meer fysiek toezicht uit te oefenen;
- Blijf actief volgen wat de effecten van cameratoezicht zijn (zowel de positieve als de negatieve effecten) en reageer daar snel op. Maak successen breed bekend, maar reageer ook direct op verplaatsing of grote incidenten;

- Maak van het proefproject een permanent project: dat biedt ook de gelegenheid om de gebiedsgrenzen van het project te heroverwegen. De problemen hebben zich namelijk voor een deel verplaatst naar straten buiten het proefgebied, maar dat mag natuurlijk geen reden om daar niet in actie te komen.

Cameratoezicht op het Damrak

2 Inleiding

Cameratoezicht in Amsterdam

In de gemeente Amsterdam wordt sinds het jaar 2000 geëxperimenteerd met cameratoezicht in de openbare ruimte. Er hangen camera's op winkelpleinen en in uitgaansgebieden. De evaluatie van de eerste drie cameragebieden heeft ertoe geleid dat de gemeenteraad, onder voorwaarden, instemde met verdere uitbreiding van cameratoezicht in Amsterdam¹. Sinds februari 2004 hangen er ook camera's op de Wallen en de Nieuwendijk in Stadsdeel-Centrum. DSP-groep heeft wederom de evaluatie mogen uitvoeren.

Vergelijking 2003, 2004 en 2005

In dit rapport worden de uitkomsten van de nulmeting van juni 2003 vergeleken met de effectmetingen die in juni 2004 en juni 2005 zijn gehouden. Het is vrijwel uniek dat cameratoezicht met meer dan alleen een voor- en naming wordt geëvalueerd. Dit onderzoek biedt de mogelijkheid om te zien of positieve effecten die kort na de start van het project worden geconstateerd, ook op langere termijn doorwerken.

Enquêtes en registratiecijfers

Dit onderzoek is voornamelijk op twee bronnen gebaseerd: enquêtes en registratiecijfers. In drie verschillende metingen zijn bijna drieduizend enquêtes gehouden onder bewoners, passanten en ondernemers. Daarnaast zijn registratiecijfers bestudeerd, zoals politiecijfers, incidentenregistraties van toezichthouders en logboeken die worden bijgehouden door degenen die camerabeelden gebruiken voor opsporingsdoeleinden.

Ook is gesproken met een groot aantal betrokkenen, zoals vertegenwoordigers van de gemeente, het stadsdeel, de politie, ondernemers, bewoners en toezichthouders. Door zoveel verschillende bronnen te raadplegen en met elkaar te vergelijken, kunnen de ontwikkelingen in de objectieve (feitelijke hoeveelheid delicten) en subjectieve veiligheid (gevoel van veiligheid) worden gemeten en gewogen.

Vervolg op eerder rapport

Dit rapport is een vervolg op de evaluatie die in de zomer van 2004 is uitgevoerd. Enkele fragmenten uit dat eerdere rapport worden hier herhaald, maar een groot deel van de informatie in dit rapport is nieuw. Lezers die bijvoorbeeld meer willen weten over verplaatsingseffecten of over de kosten en de organisatie van cameratoezicht, verwijzen wij dan ook naar het eerdere rapport².

Effecten van cameratoezicht zijn nooit te bewijzen

Bij een middel als cameratoezicht is het moeilijk om te *bewijzen* wat het

Noot 1 S. Flight en Y. van Heerwaarden, Evaluatie cameratoezicht Amsterdam-effectmeting August Allebéplein, Belgiëplein en Kraaiennest, DSP-groep (2003). U kunt dit rapport downloaden via: www.dsp-groep.nl > publicaties 2003 > volgnummer 03/23.

Noot 2 S. Flight, Y. van Heerwaarden en M. van Aalst, Evaluatie cameratoezicht Amsterdam-Centrum; effectmeting Wallen en Nieuwendijkkwartier, DSP-groep (2004). Zie: www.dsp-groep.nl > publicaties 2004 > volgnummer 04/89.

effect is geweest. Ten eerste wordt cameratoezicht altijd tegelijk met andere maatregelen ingevoerd, zoals extra toezicht op straat door de politie of bijvoorbeeld het veiligheidsconvenant op het Centraal Station. Daarnaast is cameratoezicht een preventieve maatregel. Je probeert eigenlijk aan te tonen wat er *niet* is gebeurd en vervolgens een causale verklaring voor die non-events te geven. Dat is onmogelijk. Er zal dus nooit een onomstotelijk bewijs kunnen worden geleverd dat een daling in het aantal delicten door cameratoezicht is veroorzaakt; dit kan hooguit aannemelijk worden gemaakt door rekening te houden met de context van cameratoezicht.

De beste manier om toch iets te zeggen over de effecten van cameratoezicht, is het benutten van zoveel mogelijk verschillende informatiebronnen. Er moet bijvoorbeeld rekening worden gehouden met algemene trends in criminaliteit. Als bijvoorbeeld het aantal inbraken in het cameragebied minder snel daalt dan in de regio als geheel, is toch sprake van een *relatieve* verslechtering. Daarom wordt in deze evaluatie ook rekening gehouden met allerlei mogelijke versturende factoren. Dit doen we door politiecijfers te bestuderen, interviews te houden met allerlei betrokkenen, incidentenregistraties en beleidsdocumenten te bestuderen. Ook de vraag of cameratoezicht misschien leidt tot verplaatsing van criminaliteit en overlast naar andere plekken, tijdstippen of andere daders, krijgt in deze evaluatie veel aandacht.

Op basis van al deze verschillende bronnen kan toch met een redelijke mate van zekerheid worden vastgesteld hoe de veiligheid zich in de cameragebieden heeft ontwikkeld en met iets minder zekerheid kan worden vastgesteld of cameratoezicht daar verantwoordelijk voor mag worden gehouden.

Dankwoord

De onderzoekers willen graag iedereen bedanken die een bijdrage heeft geleverd aan de totstandkoming van dit rapport. De gemeente, het stadsdeel, de politie en, vooral, de bewoners, bezoekers en ondernemers die ons informatie hebben gegeven door een enquête in te vullen of deel te nemen aan een persoonlijk- of groepsinterview.

Camera op de Oudezijds Voorburgwal

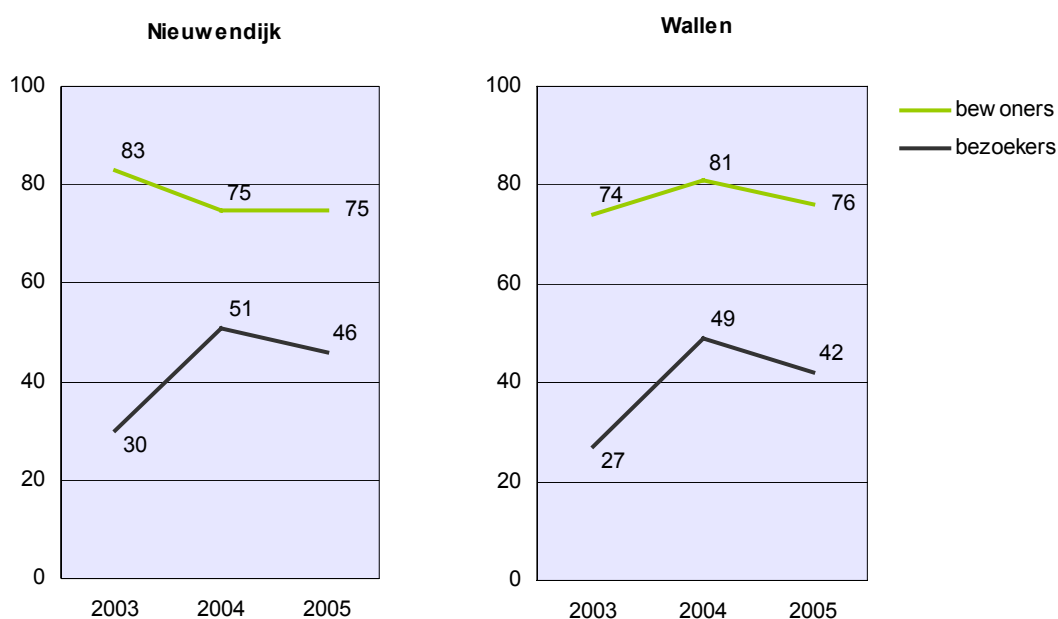
3 Gevoelens van onveiligheid

Eén van de doelstellingen van cameratoezicht is een groter gevoel van veiligheid. Deze *subjectieve* kant van onveiligheid staat centraal in dit hoofdstuk. Omdat het gaat om gevoelens, zijn we voor de meting van dit aspect volledig afhankelijk van enquêtes. Daarin is aan bewoners en passanten gevraagd naar de beleving van veiligheid in het gebied waar de camera's hangen en daarbuiten. Ook is gevraagd of men zich veiliger voelt als ergens cameratoezicht is. Tot slot zijn de plekken waar men zich precies onveilig voelt in kaart gebracht.

3.1 Onveiligheidsgevoelens

Allereerst moet worden geconstateerd dat het onveiligheidsgevoel onder bewoners van de twee cameragebieden erg hoog is. Gemiddeld in Nederland voelt ongeveer dertig procent van de mensen zich wel eens onveilig in de eigen woonbuurt. In de twee cameragebieden op de Wallen en de Nieuwendijk is dat percentage twee tot drie keer zo hoog. Bezoekers voelen zich minder vaak onveilig dan bewoners, maar ook onder hen voelt een aanzienlijke groep zich wel eens onveilig. De percentages wisselen van een minimum van 27 procent tot een maximum van 51 procent. De groep die zich *vaak* onveilig voelt (niet in de grafiek) is overigens kleiner dan tien procent. De meeste mensen voelen zich dus alleen in bepaalde situaties en op bepaalde momenten onveilig.

Figuur 3.1 Onveiligheidsgevoelens (% dat zich wel eens onveilig voelt)

Opmerking: Voor de duidelijkheid worden de drie metingen met een jaartal aangeduid. Maar met 2003 wordt de periode van juli 2002 tot en met juni 2003 bedoeld. Voor de volgende jaren gelden dezelfde onderzoeksperiodes.

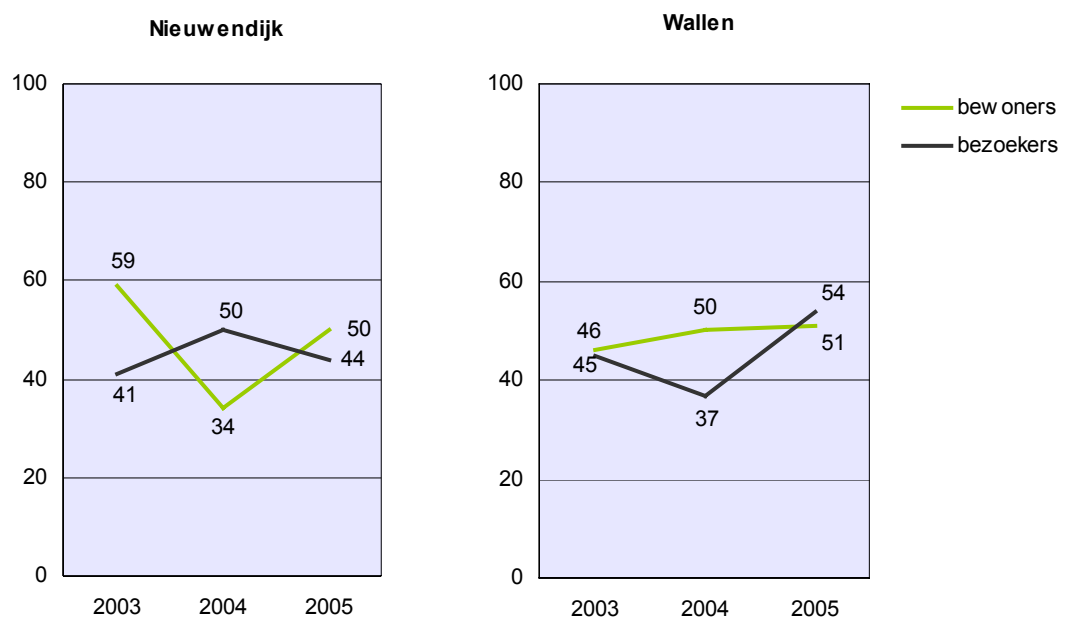
Het percentage **bewoners** dat zich onveilig voelt, is sinds de start van het cameraproject niet veel veranderd. Op de Nieuwendijk is een lichte verbetering zichtbaar in het eerste jaar na invoering van cameratoezicht. Maar de derde meting laat zien dat er sindsdien geen verdere verandering meer is opgetreden. Op de Wallen trad eerst een lichte verslechtering op, maar bij deze derde meting is het uitgangsniveau van 2003 weer bereikt. De veranderingen zijn echter allemaal niet statistisch significant. Ze moeten dus aan het toeval worden geweten.

Bij de **bezoekers** is iets heel anders aan de hand. In beide gebieden zien we vrijwel identieke bewegingen in het gevoel van veiligheid: een stijging in het eerste jaar na invoering van cameratoezicht en daarna een lichte verbetering.

3.2 Voelt u zich veiliger door cameratoezicht?

Hierboven ging het om het antwoord op de vraag hoe veilig men zich voelt. Door de uitkomsten uit drie metingen naast elkaar te plaatsen, is vastgesteld of de onveiligheidsgevoelens zijn veranderd of niet. Er is echter ook een andere methode beschikbaar om naar het effect van cameratoezicht op het gevoel van veiligheid te kijken. Namelijk door er rechtstreeks naar te vragen: "Voelt u zich veiliger door cameratoezicht?".

Figuur 3.2 Percentage dat zegt zich veiliger te voelen door cameratoezicht

Iets meer dan de helft van de ondervraagden zegt zich veiliger te voelen door cameratoezicht. Dat mag opvallend worden genoemd, omdat uit de feitelijke cijfers niet blijkt dat de gevoelens zijn verbeterd. Veel ondervraagden geven zelf wel aan dat cameratoezicht positief werkt op hun veiligheidsgevoel, maar kennelijk wordt hun gevoel van veiligheid door andere factoren bepaald.

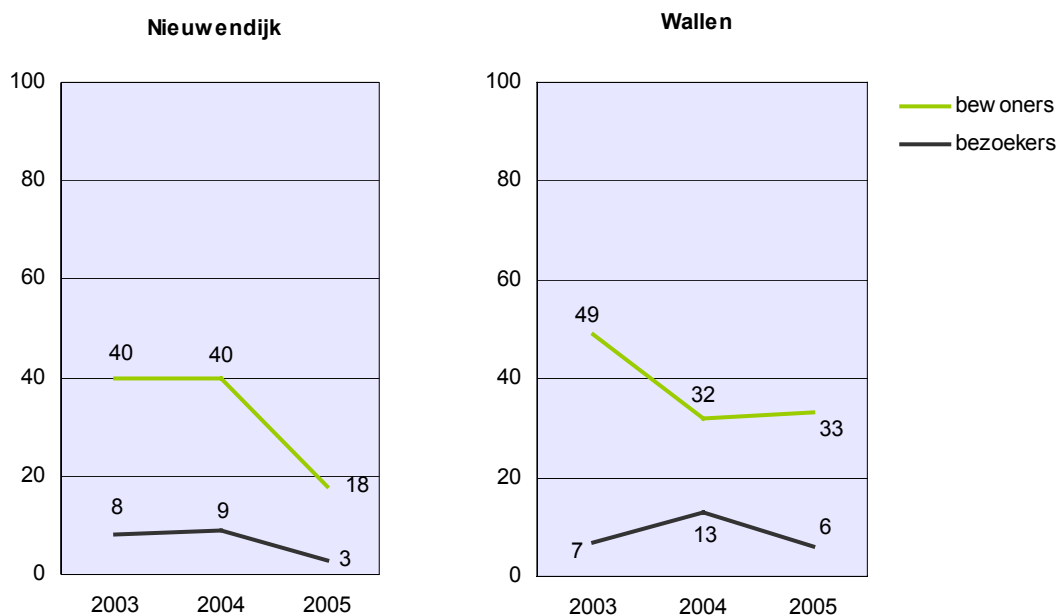
4 Feitelijke criminaliteit en overlast

Veiligheid heeft twee kanten: de feitelijke hoeveelheid delicten en het gevoel van veiligheid. Die twee hebben veel met elkaar te maken, maar ze zijn niet identiek. Daarom moeten feiten en gevoelens apart worden gemeten en beoordeeld. In dit hoofdstuk kijken we naar de feitelijke hoeveelheid delicten. We hebben twee bronnen gebruikt om het aantal delicten mee te meten: enquêtes en politiecijfers. Enquêtes hebben als voordeel dat ze informatie leveren over delicten en vormen van overlast die niet worden gemeld aan de politie. Politiecijfers hebben echter als voordeel dat ze voor meerdere jaren beschikbaar zijn (dus ook voor het jaar 2002) en dat het mogelijk is om een vergelijking met het district als geheel te maken. Beide bronnen worden daarom gebruikt.

4.1 Slachtofferschap volgens enquêtes

In de enquêtes is aan alle respondenten gevraagd of zij in het cameragebied zelf het slachtoffer zijn geworden van een delict of een ander vervelend voorval. In de grafiek hieronder staat het percentage mensen dat één of meer keren slachtoffer is geworden van criminaliteit of overlast.

Figuur 4.1 Slachtoffers van criminaliteit of overlast - % dat één of meer keer slachtoffer is geworden in de afgelopen twaalf maanden (Bron: enquêtes)

In de periode van juli 2004 tot en met juni 2005 is één op de vijf bewoners van de **Nieuwendijk** het slachtoffer geworden van overlast of criminaliteit. In de jaren daarvoor was het percentage slachtoffers twee keer zo hoog: een statistisch significante verbetering. Van de bezoekers is in 2005 drie procent slachtoffer geworden van overlast of criminaliteit. In de jaren daarvoor was

dat percentage drie keer zo hoog (8% resp. 9%). Ook dit verschil is significant.

Kijken we naar de bewoners van het cameragebied op de **Wallen**, dan zien we dat de forse verbetering in het eerste jaar na invoering (2003 naar 2004) in 2005 is gehandhaafd. Het percentage slachtoffers ligt nu op 33 procent (één op de drie bewoners), terwijl dit vóór de invoering van cameratoezicht 49 procent bedroeg (één op de twee bewoners). Bij de bezoekers van de Wallen zien we dat het percentage slachtoffers zich, na een stijging in 2004, in 2005 weer op het niveau van vóór het cameratoezicht bevindt. Hier is dus al met al weinig veranderd.

Bewoners van de cameragebieden worden veel vaker slachtoffer van criminaliteit en overlast dan bezoekers. Dat is natuurlijk geen opzienbarende uitkomst: bewoners bevinden zich vaker en langer in deze gebieden dan bezoekers, waardoor de kans dat ze met een negatieve ervaring worden geconfronteerd gewoon groter is.

Per delict

Aan de slachtoffers is natuurlijk ook gevraagd waarvan ze precies het slachtoffer zijn geworden³. Het vaakst worden mensen geconfronteerd met vormen van overlast: verbale agressie en een dreigende sfeer van groepen jongeren of verslaafden. Zwaardere delicten zoals diefstal, lichamelijk geweld en inbraken, komen beduidend minder vaak voor. Een uitzondering hierop vormen de bezoekers: zij worden opvallend vaak slachtoffer van zakkenrollerij.

Als we de afzonderlijke delicten bekijken, zien we de grootste verbetering bij de volgende delicten:

- verbale agressie tegen bewoners van de Wallen en de Nieuwendijk;
- dreigende sfeer waar bewoners van de Wallen en de Nieuwendijk last van hebben;
- zakkenrollerij onder bewoners en bezoekers van de Nieuwendijk;
- diefstal uit auto onder bewoners van de Nieuwendijk;
- de categorie 'andere' delicten onder bewoners van de Wallen.

Al met al kan op basis van de enquêtes al voorzichtig geconcludeerd worden dat het aantal delicten zowel op de Nieuwendijk als op de Wallen fors is gedaald na invoering van cameratoezicht. Daarmee is echter niet bewezen dat deze verbetering ook door cameratoezicht is veroorzaakt. Ook andere factoren kunnen hiertoe hebben bijgedragen. Een manier om hier meer inzicht in te krijgen is ook te kijken naar de bredere trends in criminaliteit. Dat gebeurt in de volgende paragraaf waar de politiecijfers worden besproken.

4.2 Slachtofferschap volgens politieregistratie⁴

Enquêtes zijn zoals gezegd niet de enige bron die informatie bevat over het aantal delicten: ook politiecijfers bevatten daar informatie over. Politiecijfers

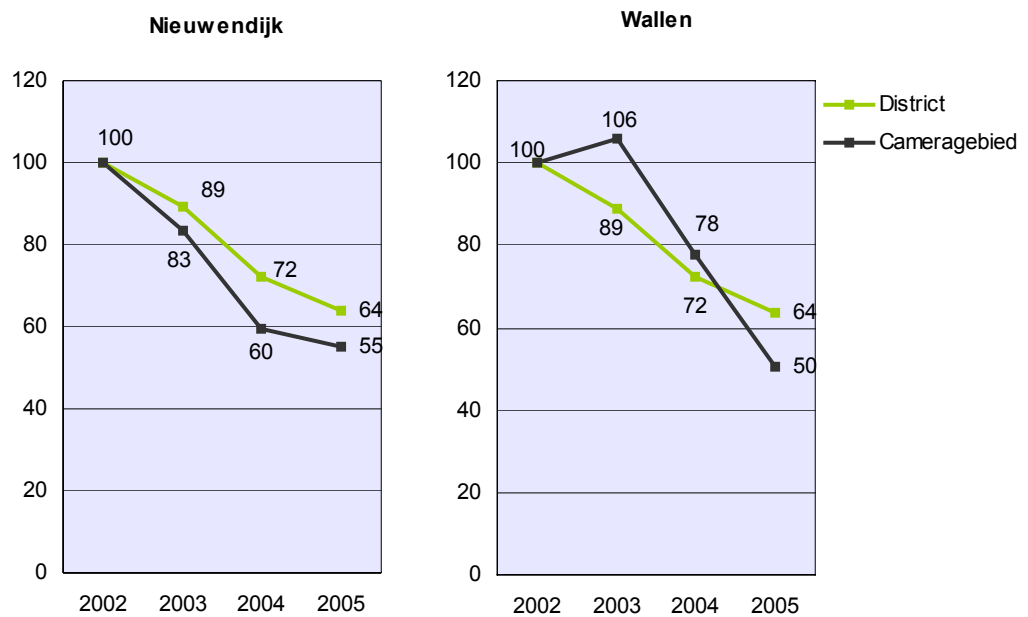
Noot 3 Zie de bijlage voor de cijfers per delict, per gebied en voor bezoekers en bewoners apart.

Noot 4 Wij bedanken Christel van Sambeek, Hermie Mietus en Stephan den Hengst van het bureau Managementinformatie & Onderzoek van de politie Amsterdam-Amstelland voor het wederom aanleveren van cijfermateriaal.

hebben echter als nadeel dat ze alleen geregistreerde criminaliteit bevatten. Niet alle delicten worden gemeld en lichtere vormen van overlast komen überhaupt niet voor in de politiecijfers⁵. Wij hebben voor beide cameragebieden politiecijfers opgevraagd over de volgende vijf delicten:

- woninginbraak;
- diefstal uit/vernietiging aan auto;
- mishandeling;
- straatroof;
- overval.

Figuur 4.2 Ontwikkeling slachtofferschap van vijf delicten; cameragebieden Nieuwendijk en Wallen vergeleken met district binnenstad 2002 t/m 2005; index 2002 = 100 (Bron: Politieregistratie)

Opmerking: Omdat politiecijfers ook met terugwerkende kracht konden worden opgevraagd, is het jaar 2002 meegenomen in de analyses. Meting 2004 is de eerste meting na invoering van cameratoezicht.

In beide cameragebieden is het aantal door de politie geregistreerde delicten fors gedaald tussen 2002 en 2005. Als we de vijf gekozen delicten samen nemen, zien we een halvering op de Wallen (50% afname) en ook nagenoeg een halvering op de Nieuwendijk (45% afname). Dat mag een groot succes worden genoemd.

Relatieve effecten

Maar ook in het district als geheel zien we een sterke afname van de criminaliteit. Daarom moeten we kijken naar de *relatieve* ontwikkeling in de cameragebieden ten opzichte van die in het district. Als het aantal delicten in het cameragebied minder sterk afneemt dan in het district als geheel, dan is dat immers een relatieve verslechtering. Daarom staan in de grafiek ook de

Noot 5 Zie bijlage 5 voor een discussie van de voor- en nadelen van politiecijfers.

cijfers voor het hele district Binnenstad⁶. Om de cijfers te kunnen vergelijken, zijn ze geïndexeerd waarbij het jaar 2002 (vóór invoering van de camera's) op 100 is gezet. Duidelijk is dat in de cameragebieden een grotere afname is bereikt dan in het district als geheel. Maar is de verbetering ook statistisch significant? De Britse onderzoekers Gill en Spriggs (2005) hebben een goede maat ontwikkeld om de ontwikkelingen in een cameragebied te vergelijken met een controlegebied⁷. Afhankelijk van het aantal delicten dat gebeurt en de ontwikkeling in het cameragebied en het controlegebied, kan nauwkeurig worden bepaald of de veranderingen significant waren. In de tabel hieronder staan de resultaten. We bekijken alle vijf de gebieden waar cameratoezicht in Amsterdam operationeel is, dus ook het August Allebéplein en Belgiëplein in West en het Kraaiennest in Zuidoost. Het relatieve effect geeft aan hoe de ontwikkeling ten opzichte van het controlegebied was. Een relatief effect dat groter is dan 1 laat zien dat de ontwikkeling in het cameragebied positiever was dan in het controlegebied. Als het relatieve effect kleiner is dan 1, dan was de ontwikkeling in het cameragebied negatiever dan in het controlegebied.

Tabel 4.1 Verandering in aantal geregistreerde delicten (politiecijfers) per cameragebied vergeleken met de ontwikkeling in het district⁸

	Cameragebied verandering (%)	Controlegebied (district) verandering (%)	Relatieve effect	Significant
Nieuwendijk	-34	-28	1.08	nee
Wallen	-53	-28	1.51	ja
Belgiëplein	+11	-10	0.81	nee
August Allebéplein	-13	+8	1.24	nee
Kraaiennest	-23	-5	1.23	ja

In vier van de vijf Amsterdamse cameragebieden is sprake van een positieve ontwikkeling die sterker was dan de algemene trend in het desbetreffende district. Zo zien we dat op de Wallen de hoeveelheid delicten is gehalveerd (-53%) en in het district een kwart is afgenomen (-28%). De verbetering op de Wallen was dus twee keer zo groot als in het district. Dat leidt tot een relatief effect van 1.51. Op basis van het aantal delicten kan worden vastgesteld dat het ook een statistisch significant effect was. Dit geldt ook voor het Kraaiennest. Maar de twee andere gebieden met een positief effect, de Nieuwendijk en het August Allebéplein, zijn niet significant. Op het Belgiëplein, tot slot, was sprake van een relatieve verslechtering, maar deze was ook niet statistisch significant. Al met al zien we dus een verbetering in vier van de vijf cameragebieden, waarvan twee significant.

Noot 6 In bijlage 6 worden de exacte cijfers weergegeven.

Noot 7 Van oudsher werd als controlegebied vaak gekozen voor een gebied dat zoveel mogelijk moest lijken op het cameragebied zelf. Dat gebied moet precies even groot zijn, dezelfde bevolkingssamenstelling hebben met dezelfde functies (winkelen, uitgaan, etc.). Het vinden van zo'n controlegebied is vaak moeilijk. In het geval van een uniek gebied als de Amsterdamse Wallen is het zelfs onmogelijk. Gill en Spriggs komen op basis van hun analyses echter tot de verrassende conclusie dat het politiedistrict vaak beter voldoet als controlegebied dan een 'normaal' controlegebied. Kleinere controlegebieden die speciaal worden uitgekozen blijken namelijk erg gevoelig te zijn voor allerlei veranderingen die niets te maken hebben met cameratoezicht, maar de vergelijking wel aantasten. Zij komen dan ook tot de conclusie dat het politiedistrict eigenlijk een beter controlegebied is en daarom wordt dat hier gebruikt.

Noot 8 Overigens is de onderzoeksperiode voor elk van de vijf gebieden verschillend: we hebben steeds de twaalf maanden vóór invoering van cameratoezicht vergeleken met de twaalf maanden daarna. In de bijlage staat een grafiek met de betrouwbaarheidsintervallen voor elk van de vijf gebieden.

Per delict

Kijken we per delict, dan zien we een forse afname van het aantal inbraken, en dan met name op de Wallen. Ook zien we een daling in het aantal diefstallen uit of vanaf voertuigen, wederom vooral op de Wallen. Mishandeling nam af op de Nieuwendijk, maar niet op de Wallen. Straatroven, tot slot, namen in beide gebieden fors af. Overvallen komen (gelukkig) zo weinig voor het niet goed mogelijk is de ontwikkeling daarvan getalsmatig te analyseren.

Camera op de Oudezijds Achterburgwal

5 Verplaatsing

Verplaatsing is een uitzondering

Een probleem dat vaak wordt genoemd in combinatie met cameratoezicht, is verplaatsing. Verplaatsing wordt soms ook wel het 'waterbedeffect' genoemd: "Als je ergens duwt, komt het elders wel weer naar boven". Omdat camera's zijn gemonteerd aan muren of palen, is het inderdaad vrij eenvoudig voor daders om net buiten het bereik van de camera's te gaan staan. Toch blijkt uit allerlei onderzoeken naar verplaatsing dat het met dat soort geografische verplaatsing vaak erg meevalt (Hesseling, 1994). Verplaatsing treedt bij sommige delicten en onder sommige omstandigheden wel op, maar het netto resultaat van preventieve maatregelen blijkt toch elke keer weer positief te zijn. Sterker nog, in veel gevallen blijken preventieve maatregelen een positieve uitstraling te hebben tot buiten het gebied waar ze actief zijn.

Geen massale verschuiving naar een ander gebied...

In ons rapport over de eerste twee metingen, kwamen wij tot de conclusie dat verplaatsing wel voorkwam, maar gedeeltelijk. Dit bleek uit een groot-schalig aanvullend onderzoek in het zogenaamde 'aannemelijke verplaatsingsgebied' ten zuiden van de Damstraat. Daders en delicten bleken zich niet massaal van het cameragebied daar naartoe te hebben verplaatst. Sterker nog, het totaal aantal geregistreerde delicten ten zuiden van de Damstraat was tussen de metingen van 2003 en 2004 bijna gehalveerd (van 59 naar 33 delicten). Er leek dus eerder sprake te zijn van een positieve uitstraling, dan van verplaatsing.

... maar wel naar plekken binnen en vlak buiten het gebied

Aan de andere kant kwam ook toen al een vervelend effect van de camera's aan het licht. Het bleek zo goed te werken, dat overlastgevers en criminelen plekken binnen het cameragebied opzochten die net buiten het zicht van de camera's vielen. Dit noemden we de zogenaamde 'blinde vlekken'. Dit verschijnsel doet zich nog steeds voor. Vooral drugsgelateerde overlast en delicten, zoals straatroof en zakkenrollerij, hebben zich verspreid over het cameragebied op de Wallen. Hierdoor is de overlast voor sommige bewoners die vroeger weinig overlast ondervonden, fors toegenomen.

Nieuwe overlastlocaties

Sinds september 2004 worden bij het Meldpunt Zorg en Overlast ook meldingen straatoverlast behandeld⁹. Het meldpunt verzorgt de registratie van overlastklachten en heeft een coördinerende rol tussen politie, stadsdeel en GGD. Het meldpunt is tevens een aanspreekpunt voor bewoners. Voor de

Noot 9 In een bijlage is de rapportage van het Meldpunt Straatoverlast opgenomen.

volgende plekken in (de buurt van) het cameragebied op de Wallen zijn meldingen van overlast binnengekomen. De straten zijn aflopend gesorteerd naar het aantal verschillende melders dat is geregistreerd. De eerstgenoemde straten hebben dus de grootste problemen.

- Gelderse Kade (9 melders): overlast van verslaafden en dealers
- Onkelboerensteeg, Zandstraat, Zanddwarsstraat (7 melders): grote groepen verslaafden die veel lawaai maken
- Kloveniersburgwal & Nieuwe Hoogstraat (6 melders): verslaafden die lawaai maken
- Bethaniënstraat & Bethaniëndwarsstraat (5 melders): verslaafden en dealers
- Oudezijds Voorburgwal (4 melders): grote groepen verslaafden
- Spinhuissteeg (3 melders): verslaafden
- Groenburgwal (2 melders): verslaafden
- Buiten Bantammerstraat (2 melders): verslaafde prostituees
- Oudezijdsarmsteeg (2 melders): verslaafden
- Binnen Bantammerstraat (1 melder): verslaafden en verharding klimaat
- Korte Koningsstraat (1 melder): verslaafden
- Oude Doelenstraat (1 melder): dealers
- Oudekerksplein (1 melder): verslaafden

Daarnaast kwamen uit de enquêtes onder bewoners nog enkele plekken naar voren waar sinds de invoering van cameratoezicht veel overlast is:

- Jodenbreestraat
- Oude Hoogstraat
- Oudezijds Achterburgwal
- Varkenssluis
- Zuiderkerkhof

De grenzen van cameratoezicht

Als bewoners overlast melden bij de politie, verwachten ze dat deze direct reageert. De capaciteit van de politie is echter niet voldoende om te kunnen garanderen dat hiervoor altijd mensen beschikbaar zijn.

Uit een groepsinterview met bewoners, ondernemers en politie kwam naar voren dat de overlast en criminaliteit op sommige plekken in en rondom de Wallen fors zijn toegenomen sinds de invoering van cameratoezicht. Er waren bewoners aanwezig van de Gelderse Kade en de Onkelboerensteeg. In overleg met de politie en bewoners heeft het stadsdeel besloten een aantal extra camera's op te hangen en een deel van de camera's te verplaatsen. Dat biedt echter geen soelaas voor *alle* gebieden waar nieuwe problemen de kop opsteken.

Eén van de redenen hiervoor is de oorspronkelijke grens die ooit is gedefinieerd rondom het cameragebied op de Wallen. Er mogen volgens het stadsdeel geen camera's worden opgehangen buiten het afgesproken gebied. Dit is natuurlijk moeilijk uit te leggen aan bewoners, aangezien het afgesproken gebied alleen op papier bestaat. Verslaafden en dealers hebben er geen enkele moeite mee om een brug over te steken naar de straatjes ten zuidoosten van de Wallen (bijvoorbeeld de Onkelboerensteeg) of het noordelijke deel van de Gelderse Kade. Het verdient dan ook aanbeveling om flexibeler om te gaan met dit soort grenzen als ontwikkelingen daartoe aanleiding geven.

Ook het feit dat niet alle straten bij hetzelfde wijkteam horen (de Onkelboe-

rensteeg valt bijvoorbeeld onder bureau IJ-tunnel en niet onder bureau Beursstraat), mag natuurlijk geen reden zijn voor een lager niveau van fysiek toezicht op straat. Een indeling in werkgebieden is natuurlijk nodig om de politie en politiek in staat te stellen haar werk goed te doen, maar die grenzen mogen er niet toe leiden dat veroorzakers van overlast ineens vrij spel hebben als ze een straat oversteken.

Verplaatsbaar cameratoezicht

Een optie die volgens ons serieus overwogen zou moeten worden, is het tijdelijk ophangen van een klein aantal camera's op bepaalde probleemplekken. Dat is echter niet goedkoop. Het verdient dan ook aanbeveling om per locatie te bepalen wat de meest efficiënte oplossing is. Verplaatsbare camera's bieden de mogelijkheid om sneller te reageren op opkomende problemen dan traditionele camera's waar vaak veel graafwerk voor nodig was. In Amsterdam-Noord wordt, net als in enkele andere Nederlandse gemeenten, al geëxperimenteerd met dit instrument¹⁰. Bij succes zal dit instrument ook op andere plekken in Amsterdam ingezet worden. Wellicht kan het werken met spiegels ook een oplossing zijn om enkele blinde vlekken met bestaande camera's toch in beeld te krijgen.

Informatiebord over cameratoezicht bij de Oude Kerk

Noot 10 Het woord mobiel staat tussen aanhalingstekens, omdat die term eigenlijk gereserveerd is voor vormen van cameratoezicht die echt mobiel zijn, bijvoorbeeld een camera op een surveillancevoertuig van de politie. De beste omschrijving voor camera's die vast worden gemonteerd, maar voor een relatief korte periode, is 'verplaatsbaar' cameratoezicht.

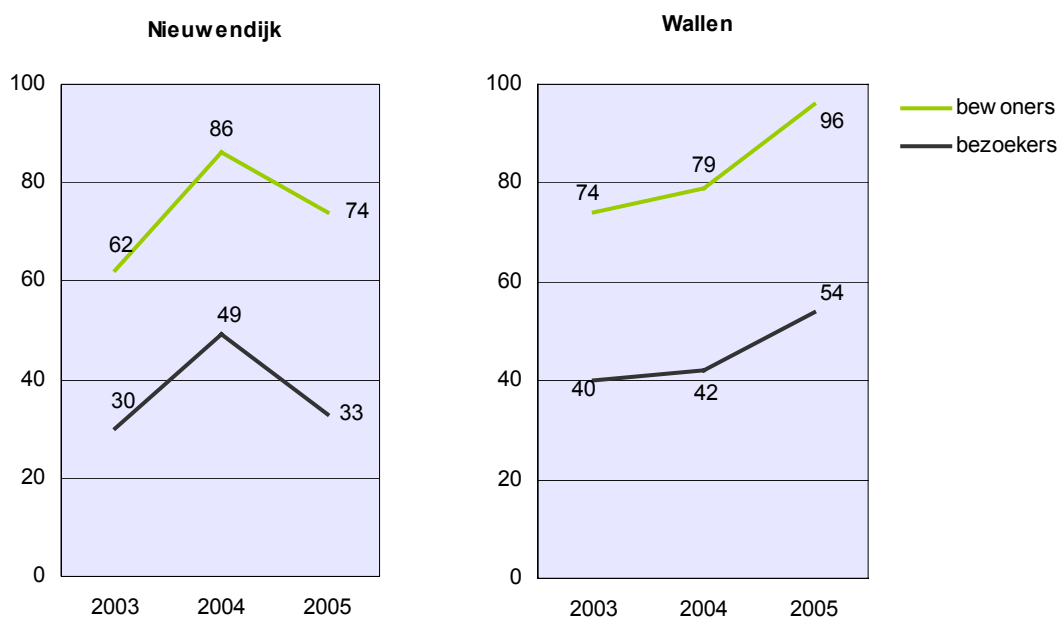
6 Opvattingen over cameratoezicht

Hoeveel mensen weten dat er cameratoezicht is? Is er een verschil tussen de bewoners en de bezoekers van de gebieden? Hoeveel mensen staan positief tegenover cameratoezicht? En welke positieve en negatieve effecten verwacht men ervan? Deze vragen komen in dit hoofdstuk aan bod.

6.1 Bekendheid van en mening over cameratoezicht

Voor een preventief effect en een groter gevoel van veiligheid is het een voorwaarde dat bijna iedereen weet dat er cameratoezicht is. Er hangen borden bij alle toegangswegen naar de cameragebieden die de bezoekers wijzen op het cameratoezicht. De bewoners zijn geïnformeerd door het stadsdeel via bewonersbijeenkomsten. Ook de media hebben met enige regelmaat aandacht aan de camera's besteed.

Tabel 6.1 Bekendheid cameratoezicht – percentage dat weet dat er camera's hangen

De bewoners zijn in ruime meerderheid op de hoogte van cameratoezicht. Op de Nieuwendijk weet bijvoorbeeld drie op de vier bewoners (74%) dat er cameratoezicht is. Dat percentage is gedaald ten opzichte van de meting in 2004, maar is nog altijd (significant) hoger dan vóór cameratoezicht (62%). Op de Wallen weten inmiddels bijna alle bewoners (96%) dat er cameratoezicht is en ook hier is het percentage significant gestegen ten opzichte van de start in 2003.

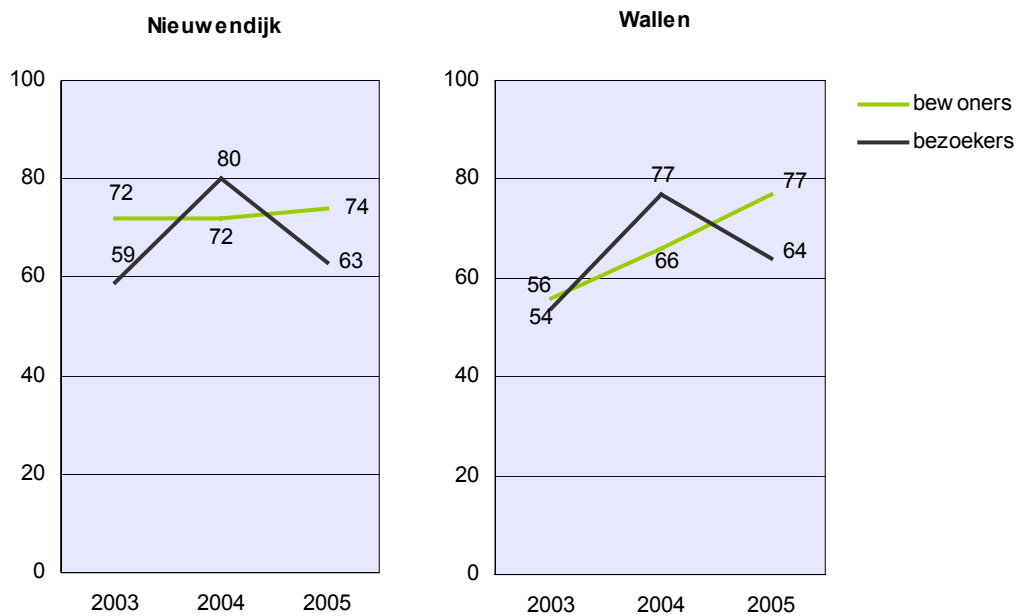
Onder de bezoekers is de bekendheid van het cameratoezicht minder groot: een derde (Nieuwendijk) tot de helft (Wallen) is op de hoogte. Op de Nieuwendijk is de bekendheid afgenomen ten opzichte van de meting in 2004

(daling van 49% naar 33%) en bevindt zich daarmee weer op het niveau van vóór cameratoezicht toen 30 procent wist dat er cameratoezicht zou komen. Op de Wallen laat de bekendheid onder bezoekers wel een significant stijging zien van 40 procent in 2003 naar 54 procent in 2005.

Is cameratoezicht een goed idee?

In de enquêtes is ook gevraagd of men cameratoezicht een goed idee vindt of niet.

Tabel 6.2 Opinie over cameratoezicht – percentage dat (zeer) positief is over cameratoezicht¹¹

Een ruime meerderheid van bijna driekwart van de ondervraagden vindt cameratoezicht een (heel) goed idee. Dit geldt voor bewoners en bezoekers. We zien dat het percentage voorstanders in de loop der jaren enkele schommelingen laat zien, maar al met al is de steun iets toegenomen in de loop van het project. Als we alle ondervraagden (dus bezoekers en bewoners van beide gebieden) samen nemen, is het gemiddelde percentage voorstanders gestegen van 60 procent in 2003 tot 70 procent in 2005: een statistisch significante stijging.

6.2 Privacy, live toezicht en effect cameratoezicht

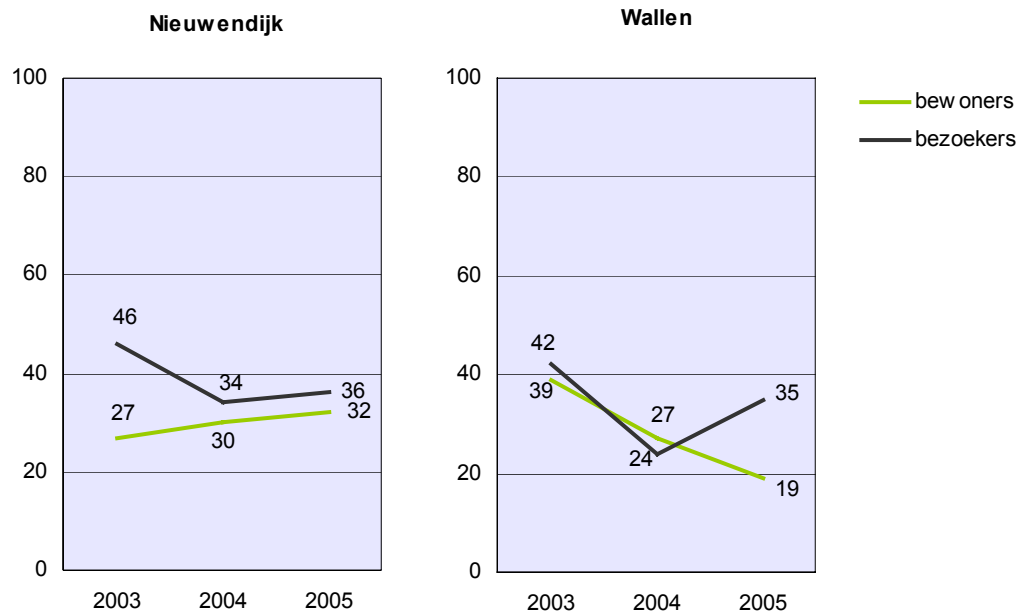
Privacy

Toen cameratoezicht op straat aan het eind van de jaren negentig werd ingevoerd in Nederland ging dat gepaard met felle discussies over privacy. Inmiddels is die discussie vrijwel helemaal naar de achtergrond verdwenen. Het gevoel is nu vrij algemeen dat mensen die niets te verbergen hebben,

Noot 11 De percentages in de tabel geven weer hoeveel mensen positief zijn. De rest is niet per definitie negatief over cameratoezicht, maar kan ook neutraal zijn of geen mening hebben gegeven.

ook niet tegen cameratoezicht hoeven te zijn.

Tabel 6.3 Cameratoezicht is een aantasting van de privacy – % (helemaal) eens

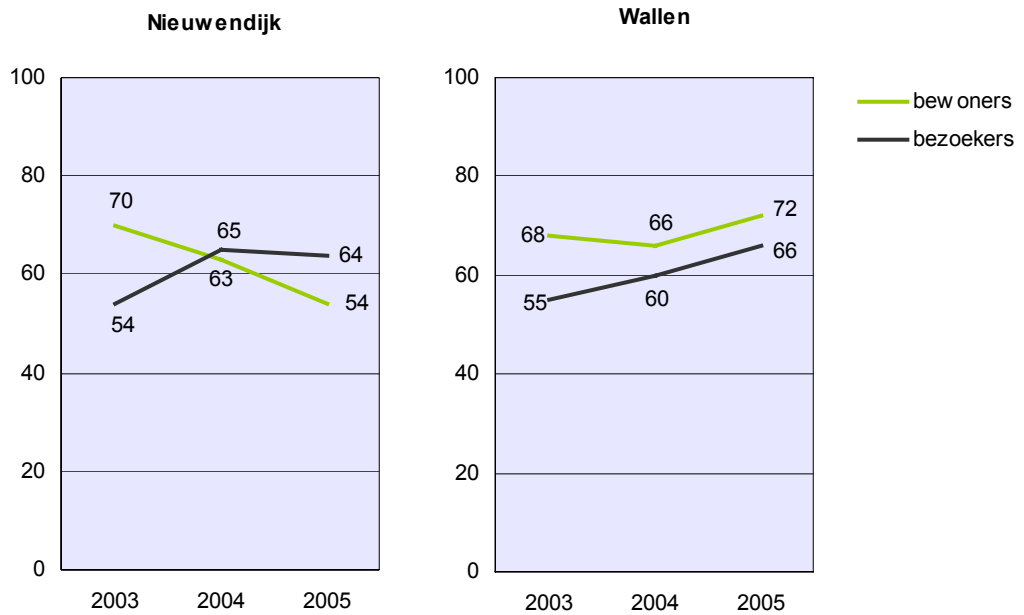

We zien dat het aantal mensen dat cameratoezicht beschouwt als een aantasting van de privacy niet veel verandert. Nemen we weer alle ondervraagden samen, dan zien we een daling van 39 procent in 2003 tot 31 procent in 2005. Dit is een significante daling. In dit verband is het overigens interessant om te horen wat een respondent hierover zei: "Ik vind cameratoezicht op zich wel een aantasting van mijn privacy, maar dat heb ik graag over voor mijn veiligheid".

Live toezicht

De camera's worden zeven dagen per week *live* bekeken van 19 uur 's avonds tot 3 uur 's nachts. In de tussenliggende uren bekijkt de politie de monitoren vanuit de meldkamers op de Beursstraat en de Nieuwezijds Voorburgwal. Dat gebeurt echter alleen als het overige werk het toelaat. Er is dus geen sprake van continu *live* toezicht. De bewoners en bezoekers hebben de vraag gekregen of zij vinden dat de camera's 24 uur per dag zouden moeten worden bekeken.

Tabel 6.4 Beelden moeten 24 uur per dag worden bekeken – % (helemaal) eens

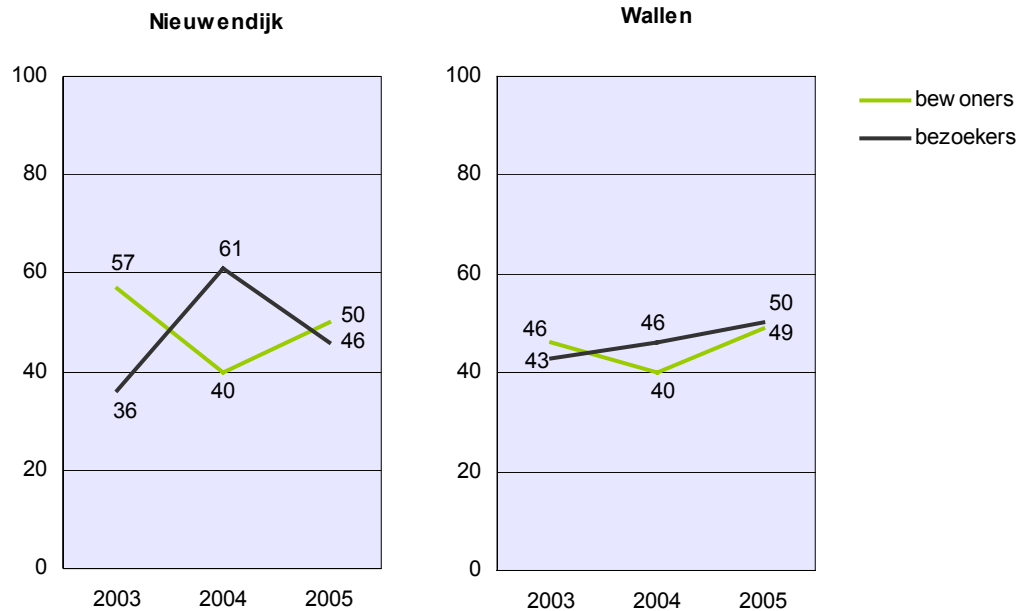

Een meerderheid van de ondervraagden vindt dat de camerabeelden eigenlijk continu live moeten worden bekeken. In de loop der jaren is deze mening nauwelijks veranderd. Als we weer alle respondenten samen nemen, blijkt dat in 2003 62 procent vond dat er 24 uur per dag live moest worden meegekeken. In 2004 en 2005 was dat 64 procent, dus er is bijna niets in deze opinie veranderd.

Cameratoezicht leidt tot minder delicten

Ook is gevraagd of de bewoners en bezoekers denken dat cameratoezicht leidt tot minder delicten.

Tabel 6.5 Cameratoezicht leidt tot minder delicten – % (helemaal) eens

Ongeveer de helft van de ondervraagden denkt dat cameratoezicht tot een afname in het aantal delicten leidt. Voegen we weer alle ondervraagden samen tot één groep, dan zien we dat het percentage mensen dat gelooft dat cameratoezicht tot minder delicten leidt is gestegen van 46 procent (2003), via 47 procent (2004) tot 49 procent (2005). Dit is geen significante stijging, maar het zou interessant zijn om te bezien of deze positieve ontwikkeling zich doorzet de komende jaren.

Politie op straat onder het toezicht van een camera

7 Achter de camera

In dit hoofdstuk wordt beschreven wat er 'achter de camera' gebeurt: het *live* bekijken van beelden door toezichthouders en het opsporen van daders door de politie. De toezichthouders en de politie houden hun werk bij in logboeken die voor dit onderzoek zijn geanalyseerd. De cijfers hebben allemaal betrekking op de periode van voorjaar 2004 tot en met mei 2005.

7.1 Live toezicht

Medewerkers Toezicht en Veiligheid van de dienst Stadtoezicht (MTV-ers), bekijken de camera's zeven dagen per week van 19.00 uur tot 03.00 uur. Als zij een incident waarnemen, registreren zij dat in een logboek¹². Er zijn in ruim een jaar tijd meer dan tweeduizend incidenten waargenomen en geregistreerd.

Tabel 7.1 Door MTV-ers geregistreerde incidenten: type incident

	aantal	percentage
<i>overlast</i>		
bedelaar	530	26%
wildplassen	187	9%
samenscholing	163	8%
openbare dronkenschap	61	3%
gestoord persoon	37	2%
iemand lastig vallen	28	1%
slaper	17	1%
<i>drugs</i>		
verkopen	339	16%
gebruiken	125	6%
<i>geweld</i>		
vechtpartij	71	3%
ruzie	65	3%
beroving	23	1%
wapens	8	0%
mishandeling	7	0%
steekpartij	3	0%
<i>noodhulp</i>		
onwel persoon	94	5%
aanrijding/ongeval	14	1%
persoon te water	4	0%
brand	5	0%
<i>overig</i>		
aanhouden persoon	92	4%
aanbieden goederen	50	2%
diefstal	17	1%
tippelen	8	0%
zakkenrollen	5	0%
technisch defect	5	0%
vernieling	4	0%
overig ¹³	115	6%
Totaal	2.077	100%

Noot 12 Wij danken Stadtoezicht voor het wederom beschikbaar stellen van het logboek.

Noot 13 Onder andere bedreigen met vuurwapen, fietsdiefstal en persoon te water. Deze incidenten kwamen elk maximaal twee keer voor en zijn daarom niet apart in de tabel vermeld. In het logboek worden ze echter wel apart geregistreerd.

Overlast, drugs en geweld

Binnen de groep incidenten die door de MTV-ers zijn waargenomen en geregistreerd, valt een fors gedeelte in de categorie 'overlast'. Bedelaars, wildplassers, samenscholingen en dergelijke, zijn in totaal 1.023 keer geregistreerd en vormen daarmee de helft van alle incidenten (49%). Daarna volgen incidenten die met drugs te maken hebben (gebruik of handel). Deze incidenten komen samen 464 keer voor in de registratie, wat ongeveer een vijfde van de incidenten is (22%). Daarna volgt een groep incidenten waarbij geweld of ruzie in het spel is met in totaal 177 incidenten (9%). Noodhulp wordt ook geregistreerd: 117 incidenten (6%). De rest van de incidenten varieert van het aanhouden van personen tot tippelen en vormt nog eens 14 procent van het totaal (296 incidenten).

Wildplassers niet meer registreren

Op verzoek van de politie registreren de MTV-ers sinds begin februari 2005 geen wildplassers meer in hun incidentenlogboek. De politie had in de meeste gevallen namelijk geen capaciteit beschikbaar om direct te reageren op dat soort 'incidenten'. Sindsdien is het aantal geregistreerde wildplassers in het incidentenlogboek ook inderdaad veel minder geworden. Een voordeel van het alleen registreren van incidenten waar de politie op reageert, is het feit dat een toezichthouder niet achter de monitor kan blijven zitten als hij een incident registreert. Dit gebeurt namelijk op een aparte computer. Het zou aan de andere kant echter toch wenselijk kunnen blijken om ook de 'kleine' incidenten te blijven registreren. Als de belangrijkste reden om dit niet te doen is gelegen in het feit dat registratie de MTV-ers achter de monitor vandaan haalt, verdient het aanbeveling een incidentenregistratiesysteem op de monitoren zelf te installeren. Dat soort systeem zijn beschikbaar en worden ook al in Amsterdam gebruikt (bijvoorbeeld op het Centraal Station). Daarmee kunnen incidenten veel gemakkelijker worden geregistreerd zonder dat de toezichthouder van zijn plek hoeft. En het heeft het bijkomende voordeel dat een aantal gegevens (zoals het tijdstip, het cameranummer en de naam van de toezichthouder) niet meer apart hoeven te worden ingetikt - die gegevens zijn immers bekend in het systeem zelf en kunnen dan ook automatisch worden opgeslagen bij elk incident.

Actie politie bij incidenten

In principe worden alle incidenten die toezichthouders waarnemen, doorgegeven aan de plot (of meldkamer) in het bureau Beursstraat. Daar kan de wachtcommandant de beelden op een eigen monitor bekijken en bepalen of er al dan niet actie moet worden ondernomen. De MTV-ers houden in hun logboek bij of de politie in actie kwam, of niet.

Tabel 7.2 Door MTV-ers geregistreerde incidenten: actie politie

actie politie	aantal	percentage
ja	947	46%
nee	1.123	54%
onbekend	5	0%
<i>totaal</i>	<i>2.077</i>	<i>100%</i>

In totaal is de politie in de helft van de gevallen waarin een MTV-er een incident doorgaf, in actie gekomen (46%). Dat is iets minder dan in de eerste maanden van het project, toen nog bij 51 procent van de incidenten actie werd ondernomen. De politie maakt haar keuze op grond van de beschikbaar-

re capaciteit en de ernst van incidenten. Bij geweldsincidenten bijvoorbeeld, blijkt dat de politie veel vaker in actie komt (78%). In de gevallen waar sprake was van wapengebruik, kwam de politie altijd in actie (100%). Er wordt dus inderdaad elke keer opnieuw een bewuste keuze gemaakt om wel of niet op te treden.

Politiebureau Beursstraat

Wallen meer incidenten

Er hangen in het Wallengebied meer camera's dan in het Nieuwendijkkwartier (16 respectievelijk 10). Het ligt dan ook voor de hand dat er meer incidenten worden waargenomen op de Wallen dan in het Nieuwendijkkwartier.

Tabel 7.3 Door MTV-ers geregistreerde incidenten: per cameragebied

	aantal	percentage
Wallen	1.555	75%
Nieuwendijkkwartier	375	18%
meerdere camera's	147	7%
<i>totaal</i>	<i>2.077</i>	<i>100%</i>

Op de Wallen worden inderdaad meer incidenten waargenomen dan op de Nieuwendijk. Maar liefst drie op de vier incidenten gebeurt op de Wallen. Die verhouding is schever dan op basis van het aantal camera's verwacht mag worden: als we corrigeren voor het feit dat er op de Wallen meer camera's hangen, blijven de Wallen oververtegenwoordigd qua aantal waargenomen incidenten.

7.2 Opsporing

De politie maakt ook elke keer een registratie aan in een logboek als er opgenomen beelden voor opsporingsdoeleinden worden gebruikt. Dit wordt het

‘veilig stellen’ van beelden genoemd. Meestal worden er beelden veilig gesteld als er een incident door de MTV-ers is waargenomen. Maar ook als iemand aangifte komt doen, kan de politie onderzoeken of er misschien beelden van het voorval zijn opgenomen. In totaal zijn in de dertien maanden sinds de start van het project 119 keer beelden veilig gesteld door de politie¹⁴. Omdat niet alles netjes wordt geregistreerd, zouden het werkelijke aantal nog eens dertig procent hoger kunnen liggen, aldus de politie.

Drugshandel nummer één

Meer dan de helft van de beelden die de politie veilig stelt, hebben te maken met handel in verdovende middelen (52%). Andere incidenttypen worden duidelijk minder vaak veilig gesteld, maar daarbij dient wel te worden opgemerkt dat hier enkele (zeer) ernstige incidenten bij zitten, zoals een poging tot doodslag, dood door schuld en een moord.

Tabel 7.4a Door politie veilig gestelde beelden: per type incident

<i>incidenttype</i>	aantal	percentage
handel verdovende middelen	62	52%
diefstal	12	10%
mishandeling	8	7%
openlijke geweldpleging	7	6%
straatroof	6	5%
overval	4	3%
steekpartij	3	3%
potloodventer	2	2%
overig ¹⁵	15	13%
<i>totaal</i>	119	100%

Twee keer per week

Als we alle veilig gestelde beelden bij elkaar optellen, komen we op een totaal van 119. Dat betekent dat er per maand gemiddeld negen keer beelden veilig zijn gesteld. Dat komt weer neer op twee keer per week. Als we ons dan realiseren dat niet altijd een registratie wordt gemaakt *en* dat er ook beelden worden bekeken zonder dat dit leidt tot het veilig stellen van beelden, dan kunnen we concluderen dat het systeem zeer regelmatig wordt gebruikt door de politie.

Noot 14 De registratie is niet perfect: sommige politiemensen weten niet dat ze een formulier moeten invullen als ze beelden veilig stellen. Daarom wordt er met nadruk op gewezen dat de tabel hieronder alleen die inbeslagnames vermeldt waar netjes een formulier voor is ingevuld. De politie schat dat het werkelijke aantal zo'n dertig procent hoger ligt. Overigens komt het ook regelmatig voor dat de politie wel beelden terugkijkt, maar niets bruikbaar vindt en dus ook geen beelden veilig stelt. Die gevallen worden niet geregistreerd. Al met al moet dus worden vastgesteld dat de tabel een *onderschatting* is van het aantal keren dat opgenomen beelden zijn gebruikt door de politie.

Noot 15 In de categorie 'overig' zitten delicten die slechts één keer voorkwamen, waaronder een aantal ernstige zaken als doodslag, moord, dood door schuld en een onderzoek door de Nationale Recherche.

Tabel 7.4b Door politie veilig gestelde beelden: per maand

	aantal	percentage
<i>per maand</i>		
2004		
mei	2	2%
juni	2	2%
juli	14	12%
augustus	17	14%
september	13	11%
oktober	12	10%
november	13	11%
december	5	4%
2005		
januari	9	8%
februari	5	4%
maart	16	13%
april	7	6%
mei	4	3%
<i>totaal</i>	<i>119</i>	<i>100%</i>

Verlengen live toezicht Wallen?

De tijdstippen waarop de door de politie veilig gestelde beelden betrekking hebben, zijn over alle uren van de dag verspreid. Dat is opmerkelijk, omdat alleen tussen 19 uur 's avonds en 3 uur 's nachts *live* wordt uitgekeken. Je mag verwachten dat dit ook de uren zijn dat de meest bruikbare beelden worden opgenomen.

Tabel 7.4c Door politie veilig gestelde beelden: per tijdsperiode

	aantal	percentage
<i>tijdstip van incident</i>		
03 – 19 uur	62	52%
19 – 21 uur	14	12%
21 – 23 uur	14	12%
23 – 01 uur	11	9%
01 – 03 uur	18	15%
<i>totaal</i>	<i>119</i>	<i>100%</i>

Maar toch blijkt de helft (52%) van de veilig gestelde beelden betrekking te hebben op uren dat er niet *live* werd meegekeken. Relatief veel van de veilig gestelde beelden zijn afkomstig uit de uren tussen drie en vijf uur 's nachts. De toezichthouders en de politie geven ook allebei aan dat er in die uren nog veel incidenten gebeuren op de Wallen. Het zou volgens hen dan ook goed zijn als het *live* toezicht op de Wallen werd uitgebreid tot in de late uurtjes van de nacht. Op de Nieuwendijk zou het juist goed zijn om al wat eerder, bijvoorbeeld om vijf uur 's middags, met *live* toezicht te beginnen.

Bijlagen

Bijlage 1 Onderzoeksverantwoording

Onderzoeksopzet

Dit rapport is gebaseerd op enquêtes, interviews en politiecijfers. De enquêtes zijn gehouden in juni 2003, juni 2004 en juni 2005. De eerste twee metingen waren iets uitgebreider van opzet dan de derde meting. Er zijn in juni 2005 geen telefonische enquêtes onder ondernemers gehouden. Ook is ervoor gekozen geen aanvullend onderzoek te doen in het zogenaamde 'aannemelijke verplaatsingsgebied'. Op basis van de eerste twee metingen bleek namelijk dat daar nauwelijks verplaatsing naartoe optrad en wel naar andere gebieden. Verder speelden de kosten mee in de overweging hier geen extra onderzoek te laten doen.

Dataverzameling

Het veldwerk voor de enquêtes is bij elk van de drie metingen uitgevoerd door O+S, het Amsterdamse Bureau voor Onderzoek en Statistiek. De enquête onder **bezoekers** is afgenomen door voorbijgangers op de locaties waar cameratoezicht is te vragen ter plekke een korte vragenlijst in te vullen. Per locatie zijn minstens honderd bezoekers ondervraagd. De interviews met bezoekers zijn op straat gehouden, gedurende verschillende dagdelen (overdag, 's avonds, in het weekend). De vragenlijst was ook hier in twee talen beschikbaar: Nederlands en Engels. In de meeste gevallen is van de Nederlandstalige vragenlijst gebruik gemaakt. Veel van de passanten gaven 'winkelen' op als reden voor hun aanwezigheid. Andere redenen die veel genoemd werden waren 'bezoek aan familie of vrienden' of 'werk'. Sommige 'bezoekers' die op straat zijn ondervraagd, bleken in het cameragebied te wonen. Zij zijn in de analyses uiteraard meegeteld als bewoner waardoor het aantal ondervraagde bezoekers onder de honderd kan uitkomen.

Aantal respondenten derde meting (juni 2005)

	Nieuwendijk	Wallen	totaal
bewoners	105	111	216
bezoekers	95	85	180

De **bewonersenquête** is verspreid in de straten waar cameratoezicht operationeel is. De introductiebrief en de vragenlijst waren zowel in het Nederlands als in het Engels beschikbaar. In beide cameragebieden zijn 400 enquêtes verspreid met als doel een netto respons van honderd ingevulde enquêtes. Die respons is in beide gebieden gehaald.

Bijlage 2 Slachtofferschap per delict

Percentages slachtoffers in afgelopen twaalf maanden per incident
Nieuwendijk en Wallen (Bron: enquêtes)

	Nieuwendijk			Wallen		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005
bewoners						
- verbale agressie ('grote bek')	33	33	12***	44	25***	31*
- dreigende sfeer / groepen jongeren	28	27	9***	35	29	19***
- diefstal fiets, brommer of scooter	16	15	9	17	19	16
- lichamenlijk geweld ('duwen en trekken')	9	11	7	16	10	11
- inbraak in woning	11	6	9	13	11	7
- straatroof	10	8	7	6	5	4
- zakkenrollerij	12	9	5*	8	11	5
- diefstal uit auto	5	8	2**	5	8	2
- iets anders	9	9	4	18	7**	18
- totaal (één of meerdere delicten)	40	40	18***	49	32**	33**
bezoekers						
- zakkenrollerij	12	6	1***	4	1	2
- verbale agressie ('grote bek')	4	6	1	5	11	2
- lichamenlijk geweld ('duwen en trekken')	2	6	3	1	3	0
- dreigende sfeer / groepen jongeren	4	2	1	5	4	1
- straatroof	3	4	0	1	1	1
- diefstal fiets, brommer of scooter	2	1	0	1	1	0
- diefstal uit auto	1	0	0	0	0	0
- iets anders	1	1	0	0	0	2
- totaal (één of meerdere delicten)	8	9	3	7	13	6

* $p < 0,10$

** $p < 0,05$

*** $p < 0,01$

Significante verschillen

De vraag of een verschil significant is, hangt af van het aantal personen in de steekproef en de omvang van het verschil. Als in de kolom van 2004 een * staat, betekent dit dat er een significant verschil is met de meting van 2003. Als er in de kolom van 2005 een * staat betekent dit ook dat er een significant verschil is met de meting van 2003. Er is dus *geen* toets uitgevoerd op eventuele verschillen tussen 2004 en 2005.

Leesvoorbeeld

In de twaalf maanden van juli 2002 tot en met juni 2003 is 33 procent van de bewoners van de Nieuwendijk slachtoffer geworden van verbale agressie. In de twaalf maanden van juli 2003 tot en met juni 2004 was dat ook 33 procent. In de twaalf maanden van juli 2004 tot en met juni 2005 was het 12 procent. Het verschil tussen 2005 en 2003 is significant op een niveau van $p < 0,01$. Dat betekent dat de kans dat dit verschil toevallig is, kleiner is dan 1 procent. Oftewel: met 99 procent betrouwbaarheid kan gesteld worden dat het gevonden verschil niet toevallig is.

Bijlage 3 Cameraproject binnenstad samengevat

De informatie in deze bijlage is afkomstig uit beleidsstukken en aangevuld met informatie uit interviews.

Start project	<ul style="list-style-type: none"> Eerste plannen voor cameraproject: 1997. Technisch bestek en eerste overleg met politie: 1999. Aanstellen projectleider vanuit stadsdeel: 2002. Camera's en borden op straat opgehangen: januari 2004. Officiële opening monitorruimte: mei 2004.
Doelen project	<ul style="list-style-type: none"> Voorkomen van criminaliteit (preventieve werking van toezicht). Verbeteren van hulpverlening (adequater reageren). Opsporing van strafbare feiten (beeldmateriaal als bewijs). Vergroten van de veiligheid.
Kosten	<ul style="list-style-type: none"> Aanschaf apparatuur; investeringskosten € 650.000,-. Personele kosten, kabelhuur en onderhoud; jaarlijkse beheerskosten € 375.000,-. Project is gefinancierd uit het budget Aanpak Agressie & Geweld van de centrale stad (€ 1.338.000,-) en het budget vernieuwing Warmoesstraat en Nieuwendijk van het stadsdeel (€ 318.000,-). Het overschot is gebruikt om het project langer te financieren (tot 1 januari 2007).
Technisch bestek en organisatie	<ul style="list-style-type: none"> Na toestemming van de burgemeester is het dagelijkse bestuur verantwoordelijk voor camera-toezicht in de openbare ruimte. Dagelijkse leiding is in handen van de gebiedscoördinator stadstoezicht en de wachtcommandant. Er zijn 26 camera's; 16 in het Wallengebied en 10 in het Nieuwendijkkwartier. Borden wijzen bezoekers op de aanwezigheid van cameratoezicht. Medewerkers Toezicht en Veiligheid (MTV-ers) van de dienst Stadstoezicht bekijken de beelden op het politiebureau Beursstraat dagelijks tussen 19 uur 's avonds en 3 uur 's nachts. De MTV-ers staan onder regie van de politie. Er zijn acht beeldschermen waarop de 26 camera's bekeken en bediend kunnen worden. Het systeem is ook aangesloten op het Beleidscentrum van het Stadhuis. De camera's zijn via koperkabels verbonden met de toezichtcentrale.
Registratie	<ul style="list-style-type: none"> Indien beelden worden geregistreerd kunnen deze gebruikt worden als bewijsmateriaal tegen verdachten. Beelden worden digitaal opgenomen op harddisk en drie dagen bewaard. Daarna worden ze automatisch overschreven. Ingeval de beelden langer dan 72 uur bewaard moeten worden, ligt het beheer van de beelden bij de politie. Personen die zijn geregistreerd hebben recht op inzage in de beelden.

Bijlage 4 Literatuur

B. Brown, *CCTV in Town Centres: Three Case Studies*, Crime Detection and Prevention Series Paper 68, London: Home Office (1995).

S. Chenery, J. Holt & K. Pease, *Biting Back II: Reducing Repeat Victimisation in Huddersfield*, Crime Detection and Prevention Paper 82, London (1997).

R.V. Clarke (ed.), *Situational Crime Prevention*, New York: Harrow & Heston (1992).

College bescherming persoonsgegevens, *Cameratoezicht in de openbare ruimte, Rapport 1*, Den Haag: College bescherming persoonsgegevens (2003).

D. Cromwell e.a., *Breaking and Entering*, Newbury Park, CA: Sage (1991).

S. Flight en Y. van Heerwaarden, *Evaluatie cameratoezicht Amsterdam-nulmeting*, DSP-groep: Amsterdam (2001).

S. Flight en Y. van Heerwaarden, *Evaluatie cameratoezicht Amsterdam-effectmeting August Allebéplein, Belgiëplein en Kraaiennest*, DSP-groep: Amsterdam (2003).

S. Flight, P. van Soomeren en Y. van Heerwaarden, 'Does CCTV displace crime? An evaluation of the evidence and a case study from Amsterdam'. In: M. Gill, *CCTV*, Leicester: Perpetuity Press (2003).

S. Flight en Y. van Heerwaarden, *Evaluatie cameratoezicht Amsterdam-centrum; effectmeting Wallen en Nieuwendijkkwartier*, DSP-groep: Amsterdam (2004).

Gemeente Amsterdam, *Beleidsprogramma aanpak agressie en geweld*, Afdeling Openbare Orde en Veiligheid, Bestuursdienst Amsterdam (1999).

Gemeente Amsterdam, *Inzoomen op veiligheid, cameratoezicht in Amsterdam*, (2000).

Gemeente Amsterdam, *Beleidsprogramma aanpak agressie en geweld – Stand van zaken Stadsdelen*, Afdeling Openbare Orde en Veiligheid, Bestuursdienst Amsterdam (2001).

Gemeente Ede, *Evaluatie cameratoezicht - De eerste indruk*, Afdeling Onderzoek, Ontwikkeling en Statistiek, M. Korterik (1999).

Gemeente Ede, *Ogen in de nacht - Eindevaluatie cameratoezicht*, Afdeling Onderzoek, Ontwikkeling en Statistiek, M. Korterik (2000).

Gill, M. en Spriggs, A., *Assessing the Impact of CCTV*, Home Office Research Study 292, Scarman Centre, Leicester (2005).

R.B.P. Hesseling, *Stoppen of verplaatsen? Een literatuuronderzoek over gelegenheidsbeperkende preventie en verplaatsing van criminaliteit*, Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum, Ministerie van Justitie, publicatie nr. 137 (1994).

R.B.P. Hesseling en U. Aron, *Autokraak verminderd of verplaatst? De effecten van een Rotterdams project tegen diefstal uit auto*, Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum, Ministerie van Justitie (1995).

Intraval, *Evaluatie cameratoezicht Groningen - tussenrapportage*, Groningen: Intraval (2001).

Jansen en Janssen, *ZOOM, dossier cameratoezicht*, Amsterdam (2000).

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties/ Ministerie van Justitie, *Politie-monitor Bevolking 2003 Tabellenboek*, Den Haag/Hilversum (2003).

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties/ Ministerie van Justitie, *Handreiking Cameratoezicht; aandachtspunten bij het overwegen en realiseren van cameratoezicht in de openbare ruimte*, Den Haag (2000).

O. Nauta, H. Tulner en P. van Soomeren, *Bijlmermonitor 2000*, DSP-groep: Amsterdam (2001).

A. van Pel, *Met het oog op morgen, scenario's voor een integraal toezicht-model*, DSP-groep: Amsterdam (2001).

Senter, *Focus op veiligheid, Lessen en ervaringen van negen Nederlandse gemeenten*, Technologie & Samenleving, uitgevoerd door DSP-groep/ES&E (2000).

H. Tulner, *Leefbaarheidsmonitor 1999 Amsterdam*, DSP-groep: Amsterdam (2000).

Bijlage 5 Politiecijfers

Registratie-effecten

Enquêtes zijn niet de enige manier om de hoeveelheid criminaliteit in een gebied te meten. Ook politiecijfers kunnen hiervoor worden gebruikt. Politiecijfers hebben als voordeel dat ze tamelijk 'hard' zijn: geheugeneffecten spelen minder een rol dan in enquêtes en de definitie van incidenten is uniform. Het gebruik van politiecijfers heeft echter als nadeel dat ze alleen delicten weergeven waar aangifte van wordt gedaan of die op een andere manier door de politie worden opgemerkt. Een groot deel van de criminaliteit komt nooit in de politiestatistiek terecht.

Dit verschil tussen de geregistreeerde criminaliteit en de werkelijke hoeveelheid, wordt het *dark number* genoemd. Dit *dark number* is bij sommige delicten zeer groot: slechts één op de drie geweldsdelicten wordt bijvoorbeeld gemeld aan de politie (Politiemonitor Bevolking, 1999). Het is ook mogelijk dat cameratoezicht zelf effect heeft op de kans dat mensen aangifte doen. Misschien daalt de aangiftebereidheid als mensen verwachten dat de politie zelf delicten waarneemt door cameratoezicht. Maar misschien stijgt de aangiftebereidheid wel doordat mensen hopen dat er met de opgenomen beelden een grotere kans is dat de dader wordt gepakt.

Het was in het kader van dit onderzoek helaas niet mogelijk om te achterhalen of de aangiftebereidheid is veranderd. Dat is zonder een slachtofferonderzoek waarin ook naar aangiften wordt gevraagd niet mogelijk. Ons zijn in elk geval geen aanwijzingen ter ore gekomen dat de aangiftebereidheid zou zijn veranderd. Ook de wijze waarop de politie incidenten registreert is door het cameratoezicht niet veranderd. Om die reden beschouwen wij een daling van de politiecijfers als een positieve ontwikkeling.

Ontwikkeling politiecijfers per cameragebied

De politiecijfers in de cameragebieden laten een daling zien. Maar of dit een goede of slechte ontwikkeling is hangt af van de algemene trend in criminaliteit. Om een uitspraak te kunnen doen of een daling significant is als we controleren voor de algemene trends, moeten de cijfers worden vergeleken met een controlegebied. We kiezen het district als controlegebied. De periode waar de cijfers betrekking op hebben verschilt per gebied omdat cameratoezicht niet overal op hetzelfde moment is ingevoerd.

Onderzoekperiode per cameragebied

	Voor	Na
Nieuwendijk	2003	2005
Wallen	2003	2005
Belgiëplein	2001	2002
August Allebéplein	2000	2001
Kraaiennest	2000	2001

In onderstaande tabel worden de cijfers voor de vijf cameragebieden in Am-

sterdam die wij hebben geëvalueerd op een rij gezet en vergeleken met de districtscijfers. De procentuele verandering in het cameragebied wordt gedeeld door de procentuele verandering in het district. Als die deling het resultaat 1 oplevert, is de ontwikkeling gelijk. Als er een getal groter dan 1 uitkomt, is de ontwikkeling in het cameragebied positiever dan in het district. Als het getal onder de 1 uitkomt, is de ontwikkeling in het cameragebied negatiever dan in het district. Hoe meer het relatieve effect van 1 afwijkt, des te groter is het verschil tussen het cameragebied en het controlegebied.

Verandering in politiecijfers voor vijf delicten per cameragebied vergeleken met district

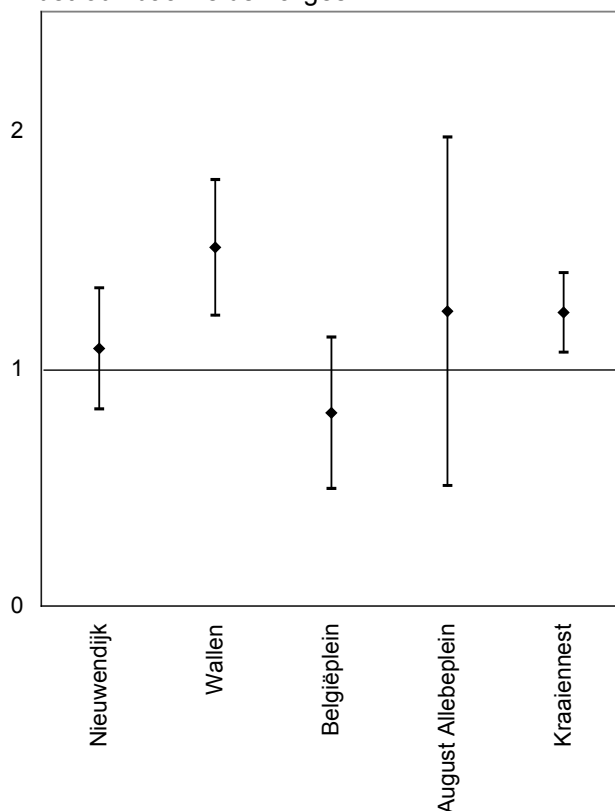
	Cameragebied			Controlegebied (district)			Relatieve effect	Is dit significant?
	delicten voor	delicten na	verandering (%)	delicten voor	delicten na	verandering (%)		
Nieuwendijk	159	105	-34	6.343	4.537	-28	1.08	nee
Wallen	156	74	-53	6.343	4.537	-28	1.51	ja
Belgiëplein	76	84	+11	8.377	7.522	-10	0.81	nee
August Allebéplein	16	14	-13	7.531	8.165	+8	1.24	nee
Kraaiennest	344	264	-23	7.038	6.668	-5	1.23	ja

We zien dat in vier van de vijf gebieden een relatief effect groter dan 1 wordt aangetroffen: Nieuwendijk, Wallen, August Allebéplein en Kraaiennest. Dat betekent dat in deze vier gebieden de ontwikkeling in het cameragebied zelf positiever was dan de ontwikkeling in het district. Alleen op het Belgiëplein zien we een negatieve ontwikkeling: de criminaliteit steeg daar met 11 procent, terwijl deze in het district daalde met tien procent. Daarom komt het relatieve effect hier uit op een waarde onder de 1.

De relatieve effecten zijn echter niet allemaal statistisch significant. De betrouwbaarheidsintervallen van het relatieve effect zijn bepaald volgens de methode van Gill en Spriggs (2005). Deze methode kijkt naar het aantal delicten waar de cijfers op zijn gebaseerd: hoe kleiner dit aantal, hoe groter de betrouwbaarheidsmarges rondom het relatieve effect.

Het blijkt dat de ontwikkelingen in twee van de vijf cameragebieden significant positief zijn: op de Wallen en in het Kraaiennest. In de drie andere gebieden zien we wel een ontwikkeling (waarvan twee keer positief en één keer negatief), maar deze zijn alledrie niet significant. Die moeten dus aan het toeval worden toegeschreven.

Relatieve effectgrootte per cameragebied inclusief 95%-betrouwbaarheidsmarges

Politiecijfers per delict Nieuwendijk en Wallen

Ontwikkeling in criminaliteit op de Nieuwendijk per delict (politiecijfers 2003-2005)

	Cameragebied			Controlegebied (district)			Relatieve effect	Is dit significant?
	delicten voor	delicten na	verandering (%)	delicten voor	delicten na	verandering (%)		
Diefstal/inbraak woning	9	5	-44%	897	586	-35%	1.18	nee
Motorvoertuigen	61	43	-30%	3.510	2.423	-31%	0.98	nee
Mishandeling	28	19	-32%	741	726	-2%	1.44	nee
Straatroof	58	34	-41%	1.134	741	-35%	1.11	nee
Overval	3	4	33%	61	61	0%	0.75	nee

Ontwikkeling in de criminaliteit op de Wallen per delict (politiecijfers 2003-2005)

	Cameragebied			Controlegebied (district)			Relatieve effect	Is dit significant?
	delicten voor	delicten na	verandering (%)	delicten voor	delicten na	verandering (%)		
Diefstal/inbraak woning	15	3	-80%	897	586	-35%	3.27	ja
Motorvoertuigen	32	11	-66%	3.510	2.423	-31%	2.01	ja
Mishandeling	14	13	-7%	741	726	-2%	1.06	nee
Straatroof	92	47	-49%	1.134	741	-35%	1.28	nee
Overval	3	0	-100%	61	61	0%	onbekend	onbekend

Bijlage 6 Meldpunt straatoverlast

Sinds september 2004 worden bij het Meldpunt Zorg en Overlast ook meldingen straatoverlast behandeld. Het meldpunt verzorgt de registratie van overlastklachten en heeft een coördinerende rol tussen politie, stadsdeel en GGD. Het meldpunt is tevens een aanspreekpunt voor bewoners.

Het meldpunt heeft meldingen binnengekregen over dertien locaties binnen of net buiten het cameratoezichtgebied. Bij een groot aantal locaties leggen de melders direct de link tussen het cameraproject en het toenemen van de overlast. Hieronder worden de locaties genoemd met een korte beschrijving van bijzonderheden.

Bethaniënstraat / Bethaniëndwarsstraat

Meldingen ontvangen sinds 11-10-2004.

Er zijn vijf melders die klagen over overlast van verslaafden en dealers in het gebied Oude Hoogstraat, Bethaniëndwarsstraat, Bethaniënstraat en Kloveniersburgwal. Er komen in deze zaak nog steeds meldingen binnen.

Binnen Bantammerstraat

Meldingen ontvangen sinds 01-12-2004.

Er is één melder die heeft geklaagd over verslaafden in de straat en verharding van het klimaat, d.w.z. dat verslaafden zich minder snel laten wegsturen. De zaak loopt nog bij het meldpunt maar sinds 23 mei 2005 zijn er geen meldingen bij het meldpunt meer binnengekomen.

Buiten Bantammerstraat

Meldingen ontvangen sinds 13-01-2005

Twee melders klagen over overlast van verslaafden die zich prostitueren, wild plassen en poepen en de omgeving vervuilen. De zaak loopt nog bij het meldpunt maar er komen sinds 8 november 2004 geen nieuwe meldingen meer binnen.

Geldersekade (even zijde)

Meldingen ontvangen sinds 10-03-2004.

Negen melders klagen over overlast van verslaafden en dealers op de Geldersekade. Melders en politie spreken ervan dat de camera niet effectief genoeg is opgehangen, dit zou verholpen kunnen worden met een langere beugel.

Groenburgwal

Meldingen ontvangen sinds 15-9-2004.

Twee melders klagen over overlast van drugsverslaafden door vervuiling van de omgeving en openlijk drugsgebruik.

Kloveniersburgwal / Nieuwe Hoogstraat

Meldingen ontvangen sinds 15-9-2005

Zes melders klagen over grote groepen verslaafden die veel lawaai maken. Er wordt nog steeds gemeld bij het meldpunt.

Onkelboerensteeg, Zandstraat, Zanddwarstraat

Meldingen ontvangen sinds 7-10-2004.

Zeven melders klagen over grote groepen verslaafden die veel lawaai maken. Er wordt nog steeds gemeld bij het meldpunt.

Korte Koningsstraat

Melding ontvangen op 9-11-2004.

Melder heeft geklaagd dat er sinds de invoering van het cameratoezicht meer overlast is van verslaafden in zijn portiek. Deze zaak is op 14 juni 2005 afgesloten.

Oude Doelenstraat 12

Melding ontvangen op 8-3-2005.

Melder ondervindt overlast van drie dealers die voor de deur staan en niet opzij willen gaan als melder daarom vraagt. Het meldpunt heeft in deze zaak slechts één melding binnengekregen.

Oudekerksplein

Meldingen ontvangen vanaf 6-9-2004.

Melder ondervindt overlast van verslaafden die zich hinderlijk ophouden voor het kinderdagverblijf op het Oudekerksplein. De overlast is door extra surveillance van politie afgenomen en de zaak is op 11-1-2005 afgesloten.

Oudezijdsarmsteeg

Meldingen ontvangen vanaf 1-7-2005.

Het Meldpunt ontvangt wekelijks meldingen van twee melders van overlast van verslaafden in deze steeg. De twee melders geven aan dat zij al lange tijd in de buurt wonen en het sinds de invoering van het cameratoezicht wel heel erg is

Oudezijds Voorburgwal

Meldingen ontvangen vanaf 23-09-2004

Er zijn vier melders die regelmatig melding maken van overlast van grote groepen verslaafden op straat van nummer 40 tot het begin van de gracht. De camera zou er geen goed zicht hebben en bovendien zijn er schuilplaatsen als geparkeerde auto's en een betaalautomaat van parkeerbeheer waarachter men zich kan verschuilen. Er worden nog steeds meldingen ontvangen.

Spinhuissteeg

Meldingen ontvangen vanaf 28-09-2004

Er zijn drie melders die overlast van vervuiling en sporadische geluidsoverlast door verslaafden melden. De zaak loopt nog.

Bron: Meldpunt Zorg en Overlast; Stadsdeel Amsterdam-Centrum (15 augustus 2005).